

Identificatie en typering van SCHAAL VORDERINGEN IN SPELLINGVAARDIGHEID VOOR VLAANDEREN (SVS-V)

Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	Schaal Vorderingen in Spellingvaardigheid voor Vlaanderen (SVS-V) – 2003; De SVS-V is tot stand gekomen in samenwerking met de Universiteit Antwerpen, departement Didactiek en kritiek. Het instrument is ontwikkeld door Rita Rymenans van de Universiteit Antwerpen en Fons Moelands van de Citogroep. De toets is beschikbaar via https://mijnonderwijs2.vlaanderen.be .
2. <u>Wat en voor wie?</u>	Schaal Vorderingen in Spellingvaardigheid voor Vlaanderen is een hulpmiddel waarmee de vorderingen van de leerlingen op het gebied van spellen kunnen vastgesteld worden en in de tijd kunnen opgevolgd worden. De toetsen zijn bedoeld voor leerlingen van het midden van het eerste leerjaar tot en met het midden van het zesde leerjaar.
3. <u>Welk soort instrument?</u>	☐ Toets ☒ Volgsysteem ☐ Observatiewijzer ☐ Portfolio ☐ Andere
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	De handleiding van de toetsen van SVS vermeldt geen afnametijd. De handleiding vermeldt wel dat gezien de omvang van ieder dictee het raadzaam is de afname te onderbreken voor een pauze van minimaal een kwartier. Het pauzemoment is aangegeven in de dictees.
5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u>	☐ Eén meetmoment ☒ Meer meetmomenten Voor het reguliere basisonderwijs gelden de volgende afnamemomenten: <ul style="list-style-type: none"> - de M-versies (Midden) van alle toetsen in februari; - de E-versies (Eind) in juni.

	<p>Afname in de vermelde periodes maakt het mogelijk de resultaten van de leerlingen te vergelijken met die van andere leerlingen in Vlaanderen. Overigens is er geen principieel bezwaar tegen de dictees op een ander moment af te nemen. Dan hebben de vergelijkingsgegevens wel minder geldigheid.</p> <p>Voor elk meetmoment wordt er een andere toets voorzien. Elke toets bestaat uit twee modules. Een gezamenlijke startmodule en daarna een gemakkelijkere module Vervolg 1 of een moeilijkere module Vervolg 2. Doordat er onderscheid gemaakt wordt in de vervolgmodes, kan er adaptief (= de moeilijkheid van de vragen wordt mee bepaald door de antwoorden op de vorige toets) getoetst worden. In het eerste (groep 3) tot en met het vijfde leerjaar (groep 7) worden er twee toetsmomenten voorzien:</p> <ul style="list-style-type: none"> – in de tweede helft van januari of in de eerste week van februari – in juni <p>In het zesde leerjaar (groep 8) wordt er slechts één toets afgenomen in november of januari.</p>
<p>6. <u>Klassikale of individuele afname?</u></p>	<p>☒ Klassikaal ☐ Individueel</p> <p>Voor ieder afnamemoment zijn er twee dictees, een A- en een moeilijkere B-versie. Eén van de twee dictees kan bij de hele klas afgenomen worden of de klas kan op basis van de spellingvaardigheid in twee groepen gedeeld worden. Het is ook mogelijk om het dictee af te stemmen op het niveau van de leerling. Voor ieder afnamemoment is er namelijk een eenvoudiger en een wat moeilijker dictee. Dat heeft belangrijke voordelen. Op de eerste plaats geven de scores een nauwkeuriger beeld van de spellingsvaardigheid van de leerling. Het is ook voor de leerling aangenamer een dictee-op-maat te maken dan een dictee waarin veel woorden voorkomen die te gemakkelijk of te moeilijk zijn. De afname wordt er wel lastiger door.</p>
<p>7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingenniveau, klasniveau of op schoolniveau?</u></p>	<p>☒ Leerlingenniveau ☒ Klasniveau ☒ Schoolniveau</p> <p>De toetsen geven informatie op leerlingen-, klas- en schoolniveau.</p> <p>Het leerlingrapport bestaat uit drie grafieken, corresponderend met de drie leeskaarten van de DMT-V, die de resultaten weergeven van een leerling tegen de achtergrond van de resultaten van de Vlaamse vergelijkingsgroep. Ook de gemiddelde toetsscore per klas berekend worden. Leerlingen met extreem hoge of lage toetsscores hebben grote invloed op het gemiddelde, zeker bij kleine groepen. De resultaten van de leerlingen kunnen handmatig getekend worden in grafieken die de Vlaamse vergelijkingsgroep weergeven. Ze kunnen ook geautomatiseerd verwerkt worden via het Computerprogramma Leerlingvolgsysteem van de Citogroep.</p> <p>Ook op schoolniveau kunnen grafieken en trendanalyses weergegeven worden.</p>

Omschrijving van het instrument	
8. <u>Welke vaardigheden?</u>	<p>Vaardigheden:</p> <p>☐ Lezen</p> <p>☒ Schrijven</p> <p>☐ Spreken/Gesprek</p> <p>☐ Luisteren</p> <p>Competenties:</p> <p>☒ Taalcompetentie</p> <p>☐ Zelfsturende competentie</p> <p>☐ Leercompetentie</p> <p>☐ Sociale competentie</p> <p>Deelcompetenties:</p> <p>De toetsen van SVS peilen naar de taalcompetentie binnen schrijven. De toetsen vinden aansluiting bij volgend doel uit het doelenkader:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Spellingsafspraken en -regels toepassen.
9. <u>Wat doen de leerlingen?</u>	In het eerste leerjaar wordt er bij het eerste meetmoment een woorddictee afgenomen bij de leerlingen. De leerlingen krijgen een prent te zien van een voorwerp. Dat voorwerp wordt klassikaal benoemd. Vervolgens vraagt de leerkracht om het woord te noteren. Bij alle latere toetsmomenten leest de leerkracht een zin luidop. Daarna herhaalt de leerkracht een woord uit de zin. Dat woord moeten de leerlingen noteren.
10. <u>Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?</u>	<p>☒ Screening</p> <p>☐ Diagnose</p> <p>☐ Andere</p> <p>Met het analyseformulier en de controledicties is het mogelijk vast te stellen met welke specifieke spellingcategorieën een leerling moeite heeft. In de meeste gevallen zal deze kennis voldoende zijn om de leerlingen weer op weg te helpen.</p>
11. <u>Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?</u>	<p>☒ Vergelijking mogelijk met andere leerlingen (normgerelateerde vergelijking)</p> <p>☐ Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking)</p> <p>☐ Geen vergelijking normen</p> <p>In de schooljaren 1998—1999 en 1999-2000 is een normeringsonderzoek uitgevoerd. Bij een representatieve steekproef van ruim 3400 leerlingen, verdeeld over het eerste tot en met zesde leerjaar, is de ontwikkeling van de</p>

	spellingvaardigheid gevolgd met behulp van het voor het Vlaamse basisonderwijs aangepaste opgavenmateriaal.
Criteria voor een goed evaluatie-instrument¹	
12. <u>Wat meet het instrument?</u>	<p>De handleiding van SVS-V geeft informatie over:</p> <p>☒ Waarop ze zich baseerden voor het opstellen van het evaluatie-instrument (bijvoorbeeld eindtermen, ERK, etc.) en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof. De Nederlandse opgaven van de Cito LOVS –Spelling zijn beoordeeld op geschiktheid voor de Vlaamse onderwijscontext en ze zijn waar nodig inhoudelijk aangepast of vervangen.</p> <p>☒ In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde. De toetsen Spelling meten de spellingvaardigheid bij leerlingen. De toetsen bestaan deels uit dicteeopgaven. De handleiding vermeldt uitdrukkelijk dat de netheid waarmee de woorden geschreven zijn, niet ter zake doen. Ook verkeerd gevormde letters doen er niet toe, tenzij daardoor een andere letter ontstaat.</p> <p>☐ Geen informatie over validiteit</p>
13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u>	<p>De handleiding van SVS-V geeft informatie over:</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de toetsafname De handleiding geeft algemene aanwijzingen voor de afname en ook specifieke aanwijzingen per afnamemoment.</p> <p>☒ De betrouwbaarheid ☐ is eerder laag ☐ is eerder middelmatig ☒ is eerder voldoende hoog Uit de gegevens van longitudinaal onderzoek in het basisonderwijs (Vlaanderen) blijkt dat de betrouwbaarheid² voor deze toetsen eerder voldoende hoog is.</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de scoring De handleiding biedt een lijst aan met de goede antwoorden die leerkrachten kunnen gebruiken om de antwoorden te scoren.</p> <p>☐ Geen informatie over betrouwbaarheid</p>

¹ Invulling van de concepten gebeurde op basis van de Studie naar de wenselijkheid en haalbaarheid van de invoering van centrale taaltoetsen in Vlaanderen in functie van gelijke onderwijskansen (CTO – KU Leuven, 2006) en de Visietekst Breed Evalueren (Steunpunt Gelijk Onderwijskansen, 2008).

² De Cronbach's Alfa voor de verschillende toetsen variëren tussen 0,87 tot 0,96.

<p>14. <u>In de praktijk?</u></p>	<p>Het leerlingenrapport en het klasoverzicht tonen hoe het staat met de spellingvaardigheid. Of de vooruitgang bevredigend is of aanleiding geeft tot bijzondere actie, moet de leerkracht zelf vaststellen. De handleiding biedt wel houvast door gegevens te vermelden van de vergelijkingsgroepen in de vorm van grafieken en niveau-indicaties. Voor leerlingen die laag scoren kan een bijzondere actie nodig zijn zoals een nadere analyse van de fouten met daarop aansluitend didactische maatregelen of aanvullende toetsing (Toets voor Auditieve Analyse en Fonemendictee). De handleiding biedt uitgewerkte suggesties voor beide mogelijkheden.</p>
<p>15. <u>Praktische haalbaarheid?</u></p>	<p>De toetsresultaten kunnen geautomatiseerd verwerkt worden met het computerprogramma van het SVS-V. Het is dan ook mogelijk om een leerlingrapport, een groepsrapport en dwarsdoorsnede op schoolniveau op te vragen. Dat betekent tijdswinst, aangezien het niet meer handmatig dient te gebeuren. Alle scores, overzichten en rapporten kunnen wel nog handmatig (op papier) gemaakt worden.</p>
<p>16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> – Het is een volgsysteem, wat toelaat om het onderwijs op individueel, klas- en schoolniveau (schoolzelfevaluatie, dwarsdoorsnede, trendanalyse) te evalueren. – Voor elk leerjaar is een gedetailleerd pakket voorzien, met daarin handleiding, toetsmateriaal, registratieformulieren en inhoudsverantwoording. – Door de gehanteerde meettechniek zijn de verschillende scores binnen een leerjaar en over de leerjaren heen onderling te vergelijken, wat toelaat om de ontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen. – Steeds meerdere testmomenten per schooljaar (doorgaans halverwege en eind) met verschillende toetsen. – Aangezien de scores op de verschillende toetsen onderling te vergelijken zijn, is het mogelijk om leerlingen op maat te toetsen door adaptief toetsen of door het ontkoppelen van toets en afnamemoment; niet alle leerlingen in eenzelfde klas moeten dus op hetzelfde moment dezelfde toets krijgen en toch zijn de resultaten van de kinderen vergelijkbaar. – Voordeel is dat het om genormeerde toetsen gaat, waardoor het mogelijk is om individuele leerlingen en de klas als geheel te vergelijken (indien op de geplande meetmomenten afgenomen, nl. halverwege en aan het eind van het schooljaar). – Er wordt geen specifieke informatie gegeven over het normeringsonderzoek en over de leerlingen die daarin betrokken waren. – De toetsen zijn methodeonafhankelijk. – Er worden zeer concrete richtlijnen gegeven voor afname en interpretatie van de toetsen, wat de betrouwbaarheid wel groot maakt. – De resultaten kunnen handmatig, maar ook aan de hand van een computerprogramma worden geanalyseerd. Aanwijzingen voor het gebruik van het computerprogramma zijn opgenomen in de handleiding.

- Voor elk toetsmoment zijn drie modules opgenomen, waarvan elke leerling er twee maakt. Iedereen krijgt dezelfde eerste toets, waarna op basis van de resultaten van deze toetsen wordt gedifferentieerd en minder goede en betere spellers respectievelijk een andere toets krijgen toegewezen. Dit betekent dat gedifferentieerd kan worden getoetst op maat van de kinderen. Maar het betekent anderzijds ook dat leerlingen telkens twee toetsen krijgen.
- Naast toetsen wordt in de handleiding ook verwezen naar diagnostische taken en hulpmaterialen die toelaten om het hele zorgverbredingstraject te doorlopen van signaleren via analyseren tot handelen. Er wordt dus verder gedacht dan enkel de signaleringsfunctie.
- Er is ook bijkomend een genormeerde grafemetoets en een toets voor auditieve synthese opgenomen; zie [deze fiche](#).
- De spellingtoetsen worden niet onder tijdsdruk afgenomen, zodat kinderen rustig kunnen werken en tijdsdruk de resultaten niet beïnvloedt.
- Er wordt een combinatie gemaakt van het schrijven van losse woorden, maar ook van woorden die in een zinscontext worden gepresenteerd.

